T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 829
KARAR NO : 2015 / 867
KARAR TR : 28.12.2015

ÖZET: 2918 sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorumluluk davasının ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-
-
-

K A R A R

-

Davacı : H.H.T.
Vekili : Av. E.O. (İdari Yargıda)
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. V.Y. (Adli Yargıda)
Av. İ.K.A. (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; davacının 52 DH 259 plaka sayılı araç ile Koşaca-Durak Köyleri istikametinden Ordu İli istikametine doğru giderken yine bu yolda Ordu İli istikametinden Koşaca-Durak istikametine giden 52 FE 268 plaka sayılı araç ile çarpıştıklarını, konu ile alakalı olarak maddi zararların giderilmesi için Sulh Hukuk Mahkemesine dava açtıklarını, Ordu 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 07.10.2013 tarih, 2012/501 esas ile 2013/903 karar sayılı ilam ile davalı olan Ş.Ö.'ün bilirkişi raporuna göre 6/8 oranında kusurlu olması nedeniyle yasal faizi hariç 5.998,00 TL olan alacağından kusur oranında 4.498,50 TL nin ise 2/8 oranında kusurlu olan ve davalı olarak göstermediği Karayolları Genel Müdürlüğünden tahsil edilmesi gerektiğinden davanın kısmen kabulüne karar verilmiş olduğunu belirterek; fazlaya ilişkin hakların saklı kalmak kaydıyla 2/8 oranında kusurlu bulunan Karayolları Genel Müdürlüğünden Ordu 2. Sulh Hukuk Mahkemesinde görülen ve karara çıkan dava dosyasından arta kalan 1.499,50 TL nin davalı Karayolları Genel Müdürlüğünden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ORDU 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ:01.04.2014 gün ve E:2013/358 K:2014/371 sayılı kararında; "…tüm dosya kapsamının birlikte değerlendirilmesinde; davacı tarafından davalı Karayollarına karşı açılan tazminat davasında evraklar toplanmış olmakla, davacı idarenin hizmet kusuruna dayanarak dava açtığı için görevli yargı kolu idari yargıdır. Bu nedenle açılan davanın tam yargı davası niteliği taşıdığı gözetilerek davanın görev yönünden reddine karar vermek gerekmiştir…" şeklindeki gerekçe ile davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve verilen karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ: 11.11.2014 gün ve E:2014/18690 K:2014/15645 sayılı kararında; "… dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde, dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına ve özellikle idarenin sorumluluk alanında bulunan karayolu üzerindeki yapım, bakım ve onarımı sırasında alınması gerekli tedbirlerin alınmaması nedeniyle doğan zararın tazmininin amaçlanmış olması karşısında idarenin görevinde olan kamu hizmetini yürüttüğü esnada kişilere verdiği zararın ödetilmesine yönelik bulunan uyuşmazlık konusu davanın, olayda kamu hizmetinin usulüne ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini, hizmet kusuru veya idarenin sorumluluğunu gerektiren bir husus olup olmadığının tespitinde esas alınan idare hukuku kurallarına ve 2577 sayılı İYUK 2/1-b maddesinde sayılan tam yargı davasında görülüp ve çözümünde idari yargı yerleri görevli bulunmasına göre davacı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddiyle…" denilerek hükmün onanmasına karar vermiş ve verilen görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargıda dava açmıştır.

ORDU İDARE MAHKEMESİ:27.02.2015 gün ve E:2015/249 K:2015/263 sayılı kararında; "…2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun Görevli olmayan yerlere başvurma başlıklı 9. maddesinde: Çözümlenmesi Danış tay m, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususta ki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir." hükmüne yer verilmiştir.

2577 Sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Doğrudan Doğruya Tam Yargı Davası Açılması başlıklı 13.maddesinde; "1. İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilir.

2.Görevli olmayan adli ve askeri yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda, birinci fıkrada öngörülen idareye başvurma şartı aranmaz." hükmü yer almıştır.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davacının 12.08.2008'de meydana gelen trafik kazasında kusuru

olan kişi ya da idarelerin belirlenmesi amacıyla Ulubey Sulh Hukuk Mahkemesinin 2008/3 D. İş sayılı dosyasında delil tespiti isteminde bulunduğu, yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi neticesinde hazırlanan bilirkişi raporunda özetle; kazaya karışan diğer sürücünün 6/8 oranında, yolun bakımından ve onarımından sorumlu kuruluşun meydana gelen kazada 2/8 oranında kusurlu olduğu yönünde görüş belirtildiği, davacı tarafından anılan bilirkişi raporuna istinaden kazaya karışan diğer sürücüye Ordu 2. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde E:2012/501 sayılı dosyasında tazminat davası açıldığı, yapılan yargılama neticesinde 07.10.2013 tarih ve K:2013/903 sayılı karar ile kazaya karışan diğer sürücünün 6/8 oranındaki kusuruna karşılık gelen 4.498,50 TL'nin davalıdan tahsiline karar verildiği, bunun üzerine davacı tarafından Ordu 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde Karayolları Genel Müdürlüğüne İzafeten Karayolları Samsun 7. Bölge Müdürlüğüne karşı trafik kazası nedeniyle oludan zararının kusur oranına(2/8) isabet eden kısmına ilişkin olarak tazminat davası açıldığı, yapılan yargılama neticesinde 01.04.2014 tarih ve E:2013/358, K:2014/371 sayılı karar ile idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verdiği, Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 11.11.2014 tarih ve E: 2014/18690, K:2014/15645 sayılı onandığı ve aynı tarihte kesinleştiği, görev ret kararının kesinleşmesi üzerine anılan zararın tazmini istemiyle 18.02.2015 tarihinde Mahkememiz kaydına giren dilekçe ile işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, trafik kazasının 12.08.2008 tarihinde meydana geldiği, davacının Karayolları Genel Müdürlüğü'ne izafeten Karayolları Samsun 7. Bölge Müdürlüğüne karşı trafik kazası nedeniyle meydana gelen zararının kusur oranına (2/8) karşılık gelen 1.499,50-TL tutarındaki zararının tazmini istemiyle Ordu 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde 08.11.2013 tarihinde kayda giren dilekçesiyle dava açtığı, 2577 sayılı Yasanın 9.maddesi gereğince görevsiz yargı yerine başvurma tarihinin, idare mahkemesine başvuru tarihi olarak kabul edildiği, aynı Yasanın 13. maddesi uyarınca da uyuşmazlık konusu zararın tazmini istemiyle davacının zararı öğrenme tarihinden itibaren 1 yıl ve herhalde eylem tarihinden itibaren 5 yıl içinde dava açması gerekirken, kaza tarihinden itibaren 5 yıl geçtikten sonra 08.11.2013 tarihinde açıldığı kabul edilen işbu davanın esasının süreaşımı nedeniyle incelenmesine olanak bulunmamıştır…" şeklindeki gerekçe ile davanın 2577 sayılı Yasanın 15/1-b maddesi uyarınca süre aşımı yönünden reddine karar vermiş ve verilen bu karara davacı vekilince itiraz edilmiştir.

ORDU BÖLGE İDARE MAHKEMESİ:24.06.2015 gün ve E:2015/379 K:2015/373 sayılı kararında; "… 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesinin 3/a bendinde, dava dilekçelerinin "görev" yönünden de inceleneceği; 15. maddesinin l/a bendinde ise, 14 maddenin 3/a bendine göre adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği hükme bağlanmış, 49/1-c maddesinde, "Usûl hükümlerine uyulmamış olunması", bozma sebepleri arasında sayılmış; (18/06/2014 gün ve 6545 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesiyle değiştirilen, ancak aynı Kanun'un 27'nci maddesi uyarınca değişiklikten önceki hâliyle uygulaması sürdürülen) 45'inci maddesinin 3 ve 4 numaralı fıkralarında ise; "3. İtiraz, temyizin şekil ve usûllerine tâbidir. 4. Bölge idare mahkemesi evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddî vakıalar hakkında edinilen bilgiyi yeter görürse veya itiraz sadece hukukî noktalara ilişkin ise veya itiraz olunan kararda maddî yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir. (Ek cümle: 05/04/1990-3622/15 md.) Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan itirazı haklı bulduğu veya davaya görevsiz hâkim tarafından bakılmış olması hâllerinde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir, bölge idare mahkemesinin bu kararları kesindir." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun "Karayolları Genel Müdürlüğünün Görev Ve Yetkileri" başlıklı 7. maddesinde, "Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır: a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak, b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek, c) (Mülga bend: 17/10/1996 - 4199/47 md.) d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak, e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek, f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak, (Ek ibare:25/06/2010-6001 S.K./34.mad.) veya aldırmak, g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek, h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak, (Ek ibare: 25/06/2010-6001 S.K./34.mad.) veya aldırmak, i) (Mülga bent : 10/05/2006 - 5495/4 md.) j) (Değişik bent: 17/10/1996 -4199/5 md.) (Ek ibare: 25/06/2010-6001 S.K./34.mad.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere, bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek, k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır." hükmü, anılan Kanunun 19.01.2011 gün ve 27820 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanunun 14. maddesi ile değişik 110. maddesinde ise; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır..." hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; 12.08.2008'de Koşaca-Durak köyleri istikametinden Ordu istikametine kullandığı 52 DH 259 plakalı araçla ilerlerken karşıdan gelen 52 FE 268 plakalı araçla çarpıştığı, davacının kazaya karışan diğer sürücüye karşı açtığı tazminat davasını kazandığı, alınan bilirkişi raporunda 2/8 oranında kusurlu bulunan Karayolları

Genel Müdürlüğüne karşı açtığı davanın ise idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle reddedildiği ve kararın Yargıtay tarafından onanması kesinleşmesi üzerine itirazen incelenen davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Belirtilen yasa değişikliği ile 2918 sayılı yasa kapsamında açılacak sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümlenmesinin öngörüldüğü, başka bir anlatımla idareye ait olan veya idarece işletilen motorlu araçların yol açtıkları kazalar nedeniyle doğduğu ileri sürülen zararlar dahil olmak üzere, 2918 sayılı yasa ile öngörülen yükümlülüklere aykırı davranıldığı iddiasıyla açılacak tüm sorumluluk davalarının adli yargıda çözümlenmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Belirtilen yasa değişikliği sonrasında adli ve idari yargı yerleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarıyla ilgili olarak Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü tarafından verilen kararlarda, motorlu araç kazaları nedeniyle oluşan zararların oluşumunda idarenin hizmet kusuru bulunduğu gerekçesiyle kamu idareleri aleyhine açılan davalarda adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Örneğin Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 24.12.2012 tarih ve E:2012/539, K.2012/436 sayılı kararı)

Bu duruma göre, bakılan davanın, yukarıda aktarılan yasal düzenlemeler ve mahkeme kararları kapsamında değerlendirildiğinde, tazmini istenilen zararın bir trafik kazasından doğduğu, dava dilekçesinde de davalı idarenin yolun bakımı ve onarımı sorumluluğunu yerine getirmediğinin ileri sürüldüğü görüldüğünden, davanın 2918 sayılı Yasadan kaynaklanan bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi iddiasına dayanılarak açılan bir tazminat davası niteliğinde olduğu ve bu nedenle davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Ordu İdare Mahkemesi Hakimliği'nce davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerektiğinden, görev hususu aşılarak verilen itiraza konu kararda usul ve hukuka uyarlık bulunmamıştır…" şeklindeki gerekçe ile 2577 sayılı Yasanın 45/4 maddesi uyarınca yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar verilmiş, davacı vekilinin karar düzeltme talebi Ordu Bölge İdare Mahkemesinin 07.10.2015 gün ve E:2015/769 K:2015/720 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

ORDU İDARE MAHKEMESİ:16.11.2015 gün ve E:2015/1521 sayılı gönderme kararında; "…2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1. maddesinde; îdari dava türleri: a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar, olarak tanımlanmış, aynı Kanun'un 14. maddesinin (3-a) bendinde, dava dilekçelerinin görev ve yetki yönünden inceleneceği, 15. maddesinin (1-a) bendinde de, (3-a) bendine göre adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun "Karayolları Genel Müdürlüğünün Görev Ve Yetkileri" başlıklı 7. maddesinde, "Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır: a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak, b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek, c) (Mülga bend: 17/10/1996 - 4199/47 md.) d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak, e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek, f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak, (Ek ibare:25/06/2010-6001 S.K./34.mad.) veya aldırmak, g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek, h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak, (Ek ibare: 25/06/2010-6001 S.K./34.mad.) veya aldırmak, i) (Mülga bent : 10/05/2006 - 5495/4 md.) j) (Değişik bent: 17/10/1996 -4199/5 md.) (Ek ibare: 25/06/2010-6001 S.K./34.mad.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere, bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek, k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır." hükmü, anılan Kanunun 19.01.2011 gün ve 27820 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanunun 14. maddesi ile değişik 110. maddesinde ise; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır..." hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; 12.08.2008'de Koşaca-Durak köyleri istikametinden Ordu istikametine kullandığı 52 DH 259 plakalı araçla ilerlerken karşıdan gelen 52 FE 268 plakalı araçla çarpıştığı, davacının kazaya karışan diğer sürücüye karşı açtığı tazminat davasını kazandığı, alınan bilirkişi raporunda 2/8 oranında kusurlu bulunan Karayolları Genel Müdürlüğüne karşı açtığı davanın ise idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle reddedildiği ve kararın Yargıtay tarafından onanarak kesinleşmesi üzerine, görülmekte olan işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Belirtilen yasa değişikliği ile 2918 sayılı yasa kapsamında açılacak sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümlenmesinin öngörüldüğü, başka bir anlatımla idareye ait olan veya idarece işletilen motorlu araçların yol açtıkları kazalar nedeniyle doğduğu ileri sürülen zararlar dahil olmak üzere, 2918 sayılı yasa ile öngörülen yükümlülüklere aykırı davranıldığı iddiasıyla açılacak tüm sorumluluk davalarının adli yargıda çözümlenmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Belirtilen yasa değişikliği sonrasında adli ve idari yargı yerleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarıyla ilgili olarak Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü tarafından verilen kararlarda, motorlu araç kazaları nedeniyle oluşan zararların

oluşumunda idarenin hizmet kusuru bulunduğu gerekçesiyle kamu idareleri aleyhine açılan davalarda adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Örneğin Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 24.12.2012 tarih ve E:2012/539, K.2012/436 sayılı kararı)

Bu duruma göre, bakılan davanın, yukarıda aktarılan yasal düzenlemeler ve mahkeme kararları kapsamında değerlendirildiğinde, tazmini istenilen zararın bir trafik kazasından doğduğu, dava dilekçesinde de davalı idarenin yolun bakımı ve onarımı sorumluluğunu yerine getirmediğinin ileri sürüldüğü görüldüğünden, davanın 2918 sayılı Yasadan kaynaklanan bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi iddiasına dayanılarak açılan bir tazminat davası niteliğinde olduğu ve bu nedenle davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır…" şeklinde gerekçe ile, davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca dava dosyasının adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilene kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.12.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen usul ve yönteme uygun biçimde başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, trafik kazası nedeniyle meydana gelen maddi zararın tazmini istemiyle açılmış tazminat davasına ilişkindir

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyaların incelenmesinden; davacının 12.08.2008 tarihinde Koşaca-Durak köyleri istikametinden Ordu istikametine doğru kullandığı 52 DH 259 plakalı araçla ilerlerken karşıdan gelen 52 FE 268 plakalı araçla çarpıştığı, davacının kazaya karışan diğer sürücüye karşı açtığı tazminat davasını kazanması üzerine, kazada 2/8 oranında kusurlu bulunan Karayolları Genel Müdürlüğüne karşı arta kalan 1.499,50 TL nin tahsili istemiyle davaların açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur._Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısiyle 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı görevli olduğundan Ordu İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ordu 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01.04.2014 gün ve E:2013/358 K:2014/371 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ordu İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Ordu 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01.04.2014 gün ve E:2013/358 K:2014/371 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.12.2015 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 30.11.2015

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN